

Warszawa, dnia 8 sierpnia 2023 r.

**PAŃSTWOWA
KOMISJA WYBORCZA**

ZPOW.501.14.2023

Informacja

o warunkach udziału obywateli polskich w głosowaniu w obwodach głosowania utworzonych w kraju w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 15 października 2023 r.

Warunki udziału obywateli polskich w głosowaniu w obwodach głosowania utworzonych w kraju w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 15 października 2023 r. określone są w ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2022 r. poz. 1277 i 2418 oraz z 2023 r. poz. 497).

Prawo udziału w głosowaniu (prawo wybierania) w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej ma obywatel polski, który:

- 1) najpóźniej w dniu głosowania kończy 18 lat;
- 2) nie został pozbawiony praw publicznych prawomocnym orzeczeniem sądu;
- 3) nie został ubezwłasnowolniony prawomocnym orzeczeniem sądu;
- 4) nie został pozbawiony praw wyborczych prawomocnym orzeczeniem Trybunału Stanu.

Wyborca jest ujmowany spisie wyborców. Można być ujętym tylko w jednym spisie.

Spisy wyborców sporządzają urzędy gmin.

I. Głosowanie w miejscu stałego zamieszkania w Polsce.

W spisie wyborców sporządzanym dla stałego obwodu głosowania zostanie ujęty wyborca:

- zameldowany na pobyt stały na obszarze danej gminy,
- ujęty na własny wniosek w Centralnym Rejestrze Wyborców w stałym obwodzie głosowania właściwym dla miejsca stałego zamieszkania,

- nigdzie niezamieszkały stale przebywający na obszarze gminy ujęty na własny wniosek w Centralnym Rejestrze Wyborców w stałym obwodzie głosowania na obszarze tej gminy.

II. Głosowanie poza miejscem stałego zamieszkania.

➤ Głosowanie na wniosek o zmianę miejsca głosowania

• Wyborca:

- czasowo przebywający poza miejscem zameldowania na pobyt stały (w tym wyborca zameldowany na pobyt czasowy),
- czasowo przebywający poza miejscem zamieszkania (tj. ujęcia na własny wniosek w Centralnym Rejestrze Wyborców w stałym obwodzie głosowania),
- nieujęty w żadnym stałym obwodzie głosowania w Centralnym Rejestrze Wyborców

może wziąć udział w głosowaniu w miejscu czasowego pobytu, jeżeli w okresie **od dnia 1 września 2023 r. do dnia 12 października 2023 r.** złoży wniosek o zmianę miejsca głosowania.

We wniosku podaje się:

- nazwisko i imię (imiona),
- obywatelstwo,
- numer PESEL wnioskodawcy,
- adres przebywania w dniu wyborów.

Wniosek może zostać złożony na piśmie utrwalonym w **postaci papierowej z własnoręcznym podpisem** do urzędu gminy właściwego dla wybranego stałego obwodu głosowania na obszarze gminy, w której wyborca przebywać będzie w dniu wyborów lub w postaci **elektronicznej**, opatrzonej kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym, przy użyciu usługi elektronicznej udostępnionej przez Ministra Cyfryzacji.

Wyborca, który zmienił miejsce głosowania, **zostanie z urzędu skreślony ze spisu wyborców, w którym uprzednio był ujęty w spisie.**

- **Żołnierze** pełniący zasadniczą służbę wojskową albo odbywający ćwiczenia wojskowe, a także ratownicy odbywający zasadniczą służbę w obronie cywilnej poza miejscem stałego zamieszkania, policjanci z jednostek skoszarowanych, funkcjonariusze Służby Ochrony Państwa, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej oraz Służby Więziennej pełniący służbę w systemie skoszarowanym, którzy chcą wziąć udział w głosowaniu w miejscu odbywania służby, powinni złożyć wniosek o zmianę miejsca głosowania.

Wniosek składa się w urzędzie gminy w terminie od dnia 1 września 2023 r. do dnia 12 października 2023 r. .

Wyborca, który złożył wniosek o zmianę miejsca głosowania, **zostanie z urzędu skreślony ze spisu wyborców, w którym uprzednio był ujęty w spisie.**

➤ **Głosowanie na podstawie zaświadczenia o prawie do głosowania**

Wyborca, który zamierza zmienić miejsce pobytu przed dniem wyborów, może otrzymać **zaświadczenie o prawie do głosowania**. Z zaświadczeniem takim można głosować w dowolnym obwodzie głosowania w kraju, za granicą lub na polskim statku morskim.

Wniosek o wydanie zaświadczenia o prawie do głosowania składa się w dowolnie wybranym urzędzie gminy w terminie od dnia 1 września 2023 r. do dnia 12 października 2023 r. Wniosek składa się na piśmie utrwalonym w postaci papierowej z własnoręcznym podpisem. Zaświadczenie o prawie do głosowania wyborca odbiera za pokwitowaniem osobiście albo przez upoważnioną pisemnie osobę, w urzędzie gminy, w którym złożono wniosek.

W przypadku upoważnienia innej osoby do odbioru zaświadczenia wyborca sporządza wniosek o wydanie zaświadczenia i upoważnienie (może to być jeden dokument), w którym wskazuje swoje imię (imiona) i nazwisko, numer PESEL, adres zamieszkania, informację, w jakich wyborach wyborca jest uprawiony do głosowania, a także dane osoby upoważnionej do odebrania zaświadczenia.

Wyborca, któremu wydano zaświadczenie o prawie do głosowania, zostanie z urzędu skreślony ze spisu wyborców, w którym uprzednio był ujęty w spisie.

Należy zwrócić szczególną uwagę, aby nie utracić zaświadczenia o prawie do głosowania. W przypadku jego utraty, niezależnie od przyczyny, nie będzie możliwe otrzymanie kolejnego zaświadczenia, ani wzięcie udziału w głosowaniu w obwodzie głosowania właściwym dla miejsca stałego zamieszkania.

➤ **Głosowanie w zakładach leczniczych, domach pomocy społecznej, zakładach karnych i aresztach śledczych oraz oddziałach zewnętrznych takich zakładów i aresztów, a także w domach studenckich**

Wyborcy, którzy będą przebywać w dniu wyborów w zakładach leczniczych, domach pomocy społecznej, zakładach karnych i aresztach śledczych, zostaną ujęci w spisach wyborców sporządzonych dla obwodów głosowania utworzonych w tych jednostkach i będą mogli głosować w tych obwodach.

Wyborcy ujęci w spisie wyborców w wyżej wymienionych jednostkach **zostaną z urzędu skreśleni ze spisu w miejscu stałego zamieszkania.**

Wyborcy, którzy przybędą do wyżej wymienionych jednostek przed dniem wyborów, a nie będzie ich w spisie wyborców, zostaną dopisani do spisu wyborców przez obwodową komisję wyborczą w dniu głosowania.

Wyborcy, którzy przybędą do wyżej wymienionych jednostek w dniu głosowania, będą mogli głosować w obwodach utworzonych w tych jednostkach **tylko na podstawie zaświadczeń o prawie do głosowania.**

➤ **Głosowanie w kraju wyborców stale zamieszkałych za granicą**

- **Wyborca stale zamieszkały za granicą, który będzie przebywał w Polsce w dniu wyborów, w celu wzięcia udziału w głosowaniu powinien złożyć w terminie od dnia 1 września 2023 r. do dnia 12 października 2023 r. wniosek o zmianę miejsca głosowania.**

We wniosku podaje się:

- nazwisko i imiona,
- obywatelstwo,
- numer PESEL wnioskodawcy,
- adres przebywania w dniu wyborów.

Wniosek może zostać złożony na piśmie utrwalonym **w postaci papierowej z własnoręcznym podpisem** do urzędu gminy właściwego dla wybranego stałego obwodu głosowania na obszarze gminy, w której wyborca przebywać będzie w dniu wyborów lub w postaci **elektronicznej**, opatrzonej kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym, przy użyciu usługi elektronicznej udostępnionej przez Ministra Cyfryzacji.

- **Wyborca stale zamieszkały za granicą może również głosować na podstawie zaświadczenia o prawie do głosowania** wydanego przez konsula lub gminę, o ile został na swój wniosek ujęty w spisie wyborców w obwodzie głosowania utworzonym odpowiednio za granicą lub w kraju.

Przewodniczący
Państwowej Komisji Wyborczej

Sylwester Marciniak